

**Суғурта қилинган шахсларнинг ҳаёти ва соғлиғига
етказилган зиённи қоплашга доир тўловлар
ЖАДВАЛИ**

Модда	Шикастланиш характери	Қопланадиган зиён миқдори, %
	МАРКАЗИЙ ВА ПЕРИФЕРИК НЕРВ ТИЗИМИДА	
1.	Бош чаноғи суякларининг синиши:	
	а) чаноқ гумбази суякларининг ташқи пластинкаси синиши	5
	б) чаноқ гумбази суякларининг синиши	15
	в) чаноқ асоси суякларининг синиши	20
	г) чаноқ гумбази ва асоси суякларининг синиши	25
	д) суякларнинг очиқ синишларида қўшимча равишда тўланади	5
2.	Бош чаноғи ички шикастланиши гематомалари:	
	а) эпидурал гематома	20
	б) субдурал гематома	25
	в) субарахноидал	15
3.	Бош мия моддасининг мажақланиши	50
4.	Бош миянинг лат ейиши	10
5.	Бош мия чайқалиши	5
	Изоҳ: 1. Агар бош чаноғи-мия шикастланиши муносабати билан чаноқнинг пармаланиши ўтказилган бўлса, 10% миқдорда қўшимча суғурта товони тўланади. 2. Агар бош чаноғи-мия шикастланиши натижасида 1–5-бандларда санаб ўтилган шикастланишлар юз берса, суғурта товони уларнинг ҳар бирини ҳисобга олган ҳолда қўшиш йўли билан тўланади.	
6.	Нейротроп заҳарлар билан тасодифан заҳарланиш, кана чақишидан ёки эмлашдан кейинги энцефалит (энцефаломиелит), электр токидан, атмосфера электридан шикастланиш, стационар даволанишда қоқшол:	
	а) 7 кунгача, охири кун кирган ҳолда	5
	б) 21 кунгача, охири кун кирган ҳолда	10
	в) 30 кунгача, охири кун кирган ҳолда	15
	г) 30 кундан ортиқ	25
7.	Ҳар қандай даражада орқа миянинг, шунингдек умуртқа поғонаси биринчи бўлмасининг шикастланиши:	
	а) чайқалиши	5
	б) лат ейиши	10
	в) қисман узилиши, эзилиши, полиомиелит	50
	г) орқа миянинг тўлиқ узилиб қолиши	100
8.	Бош чаноғи-мия нервларининг периферик шикастланиши	10
9.	Бўйин, елка, бел, думғаза боғламлари ва улар нервларининг шикастланиши:	
	Боғламларнинг шикастланиши:	
	а) травматик плексит	10
	б) боғламларнинг қисман узилиши	40
	в) боғламларнинг узилиб қолиши	70
	Нервларнинг даражали шикастланиши:	
	г) билак суяги бўғини, болдир суяги билан товон суягини бирлаштирувчи бўғинда	10

	д) билакда, болдирда	20																																
	е) елка, тирсак бўғини, тос суяги, тизза бўғинида	40																																
	Изоҳ. <i>Кўл панжаси ёки оёқ кафти суяги даражасида нервларнинг шикастланиши суғурта товонини тўлаш учун асос бўлмайди.</i>																																	
	КЎРИШ ОРГАНЛАРИДА																																	
10.	Кўзлардан бирида аккомодация фалажлиги	15																																
11.	Кўзлардан бирида гемианопсия (кўзлардан бирида кўриш майдони ярмининг йўқолиши)	15																																
12.	Кўзлардан бирида кўриш майдонининг торайиши:																																	
	а) ноконцентрик	10																																
	б) концентрик	15																																
13.	Кўзлардан бирида пульсацияланувчи экзофтальм	20																																
14.	Кўз соққасининг тешиб ўтувчи шикастланиши, иридокциклит, хориоретинит, чандиқли трихиаз, қовоқнинг буралиб қолиши, кўз рангдор пардасининг нуқсони, кўз қорачиғи шаклининг ўзгариши (16-бандга 2-изоҳга қаранг)	10																																
15.	Кўзлардан бирида ёш ўтказиш йўллари фаолиятини бузилиши	10																																
16.	II-III даражадаги куйишлар, кўз соққасининг тешиб ўтмаган шикастланиши, гемофтальм, кўз гавҳарининг силжиши, кўз соққаси ва кўз чаноғида номагнитли бегона жисмлар, конъюнктивит, кератит, кўз соққаси пардаларида кўриш пасайишини келтириб чиқармаган чандиқлар	5																																
	Изоҳ: 1. Кўзнинг олдинги камерасига патологик ўзгаришларни келтириб чиқармаган қон қуйилиши (гифема) суғурта товонини тўлаш учун асос бўлмайди. 2. Агар битта шикастланиш натижасида 14, 16-бандларда санаб ўтилган бир нечта шикастланишлар юз берса, суғурта товони бир карра миқдорда тўланади. 3. Агар кўзнинг шикастланиши 10–16-бандларда санаб ўтилган патологик ўзгаришларнинг ривожланишини ва кўриш ўткирлиги пасайишини келтириб чиқарса, суғурта товони барча шикастланишларнинг оқибатларини ҳисобга олган ҳолда қўйиш йўли билан тўланади.																																	
17.	Ҳар қандай кўриш хусусиятига эга бўлган ягона кўзнинг ёки ҳар қандай кўриш хусусиятига эга бўлган ҳар иккала кўзнинг кўриш қобилиятини тўлиқ йўқотилишини келтириб чиқарган шикастланиши	100																																
18.	Шикастланиш натижасида, кўриш қобилиятига эга бўлмаган кўз соққасини олиб ташланиши	10																																
19.	Кўз косасининг синиши	15																																
20.	Кўриш ўткирлигининг пасайиши (жадвалга қаранг)																																	
	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Кўриш ўткирлиги</th> <th rowspan="2">Тўланиши лозим бўлган суғурта товонининг миқдори (%)</th> <th colspan="2">Кўриш ўткирлиги</th> <th rowspan="2">Тўланиши лозим бўлган суғурта товонининг миқдори (%)</th> </tr> <tr> <th>шикастланишга қадар</th> <th>шикастланишдан кейин</th> <th>шикастланишга қадар</th> <th>шикастланишдан кейин</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="5">1,0</td> <td>0,9</td> <td>5</td> <td rowspan="5">0,6</td> <td>0,5</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>0,8</td> <td>5</td> <td>0,4</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>0,7</td> <td>5</td> <td>0,3</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>0,6</td> <td>5</td> <td>0,2</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>0,5</td> <td>10</td> <td>0,1</td> <td>15</td> </tr> </tbody> </table>	Кўриш ўткирлиги		Тўланиши лозим бўлган суғурта товонининг миқдори (%)	Кўриш ўткирлиги		Тўланиши лозим бўлган суғурта товонининг миқдори (%)	шикастланишга қадар	шикастланишдан кейин	шикастланишга қадар	шикастланишдан кейин	1,0	0,9	5	0,6	0,5	5	0,8	5	0,4	5	0,7	5	0,3	10	0,6	5	0,2	10	0,5	10	0,1	15	
Кўриш ўткирлиги		Тўланиши лозим бўлган суғурта товонининг миқдори (%)	Кўриш ўткирлиги		Тўланиши лозим бўлган суғурта товонининг миқдори (%)																													
шикастланишга қадар	шикастланишдан кейин		шикастланишга қадар	шикастланишдан кейин																														
1,0	0,9	5	0,6	0,5	5																													
	0,8	5		0,4	5																													
	0,7	5		0,3	10																													
	0,6	5		0,2	10																													
	0,5	10		0,1	15																													

		0,4	10		0,1 дан паст	20					
		0,3	15		0,0	25					
		0,2	20		0,4	5					
		0,1	30		0,3	5					
		0,1 дан паст	40		0,2	10					
	0,9		0,0	50	0,5	0,1	10				
			0,8	5		0,1 дан паст	15				
			0,7	5		0,0	20				
			0,6	5		0,4	0,3	5			
			0,5	10			0,2	5			
			0,4	10			0,1	10			
			0,3	15			0,1 дан паст	15			
			0,2	20			0,0	20			
			0,1	30		0,3	0,2	5			
			0,1 дан паст	40			0,1	5			
			0,0	50			0,1 дан паст	10			
			0,8				0,7	5	0,2	0,0	20
							0,6	5		0,1	5
	0,5	10			0,1 дан паст		10				
	0,4	10			0,0		20				
	0,3	15			0,1		0,1 дан паст	10			
	0,2	20					0,0	20			
	0,1	30			0,1 дан паст		0,0	20			
	0,1 дан паст	40					0,0	20			
	0,0	50			0,7			0,6		5	
		0,6						5		0,5	5
		0,5	10	0,4		10					
		0,4	10	0,3		10					
		0,3	15	0,2		15					
		0,2	20	0,1		20					
		0,1	30	0,1 дан паст		30					
		0,1 дан паст	40	0,0		40					
		0,0	50								

Изоҳ:

1. Кўриш ўткирлиги 0,01 дан паст ва ёруғликни сезишга қадар бўлган ҳолат (юзни олдида бармоқларни ҳисоблаш) тўлиқ кўрликка (0,0) тенглаштирилади.

	<i>2. Шикастланиш натижасида шикастланишга қадар кўриш хусусиятига эга бўлган кўз соққаси олиб ташланганида, шунингдек у бужмайганида 10% миқдорда қўшимча суғурта товони тўланади.</i>	
	ЭШИТИШ ОРГАНЛАРИ	
21.	Қулоқ чаноғининг қуйидагиларни келтириб чиқарган шикастланиши (яраланиши, куйиши, совуқ уриши):	
	а) қулоқ чаноғининг чандиқли деформацияланиши ёки 1/3 қисмигача мавжуд эмаслиги	5
	б) қулоқ чаноғининг 1/2 қисми мавжуд эмаслиги	15
	в) қулоқ чаноғининг мавжуд эмаслиги	30
22.	Эшитиш қобилияти пасайишини келтириб чиқарган қулоқнинг шикастланиши:	
	а) 1 м дан 3 м гача масофода шивирлаб гапиришда	5
	б) 1 м гача масофода шивирлаб гапиришда	15
	в) тўлиқ карликда (оғзаки нутқ – 0)	25
23.	Шикастланиш натижасида юз берган ва ўзи билан эшитиш қобилияти пасайишини келтириб чиқармаган битта қулоқ пардасининг ёрилиши	5
	Изоҳ: <i>1. Агар шикастланиш натижасида қулоқ пардасининг ёрилиши ва эшитиш қобилияти пасайиши юз берса, суғурта товони 22-банд бўйича аниқланади, бунда 23-банд қўлланилмайди.</i> <i>2. Агар қулоқ пардасининг ёрилиши бош чаноғи асоси (бош чаноғи ўртасидаги чуқурча) синиши натижасида юз ерса, 23-банд қўлланилмайди.</i>	
24.	Қулоқнинг сурункали посттравматик отитни келтириб чиқарган шикастланиши.	10
	НАФАС ОЛИШ ТИЗИМИДА	
25.	Бурун суякларининг ёки манглай, гаймор бўшлиғи олдинги деворининг синиши:	
	а) бўлақларга ажралиб силжимаган ҳолда	5
	б) бўлақларга ажралиб силжиган ҳолда	10
26.	Ўпканинг шикастланиши, тери ости эмфиземаси, гемоторакс, пневмоторакс, пневмония, экссудатив плеврит, кўкрак бўшлиғида бегона жисм мавжудлиги:	
	а) бир тарафдан	5
	б) икки тарафдан	10
	Изоҳ: <i>1. Шикастланишни (кўкрак суяги ва кўкрак бўшлиғи органларининг шикастланишлари бундан мустасно) даволаш даврида ёки шикастланиш сабабли амалга оширилган жарроҳлик аралашувидан кейинги ривожланган пневмония суғурта товонини тўлаш учун асос бўлмайди.</i> <i>2. Агар қовурғаларнинг, кўкрак суягининг синишлари ўзи билан 26-бандда назарда тутилган асоратларни келтириб чиқарган бўлса, ушбу банд бўйича суғурта товони 28, 29-бандларга қўшимча равишда тўланади.</i>	
27.	Ўпканинг қуйидагиларни келтириб чиқарган шикастланиши:	
	а) ўпканинг бўлагини, қисмини олиб ташланиши	40
	б) ўпканинг олиб ташланиши	60
28.	Кўкрак қафасини синиши	10
29.	Қовурғаларнинг синишлари:	
	а) битта қовурғани	5
	б) ҳар бир кейинги қовурғани	3
	Изоҳ: <i>1. Реанимация тадбирлари вақтида қовурғалар синганида суғурта товони умумий асосларда тўланади.</i>	

	2. Қовурғанинг тоғай қисмининг синиши суғурта товони тўлашга асос бўлади. 3. Агар турли даволаш-профилактика муассасаларидан олинган маълумотномаларда шикастланган қовурғаларнинг сони турлича кўрсатилган бўлса, суғурта товони кўрсатилган қовурғалар сонининг энг кўп миқдорини инобатга олган ҳолда тўланади.	
30.	Кўкрак бўшлиғининг тешиб ўтувчи яраланиши, шикастланиш юзасидан торакотомия:	
	а) кўкрак бўшлиғи органларининг шикастланиши мавжуд бўлмаганида.	10
	б) кўкрак бўшлиғи органларининг шикастланганида	20
	Изоҳ. Агар кўкрак қафаси ва унинг органлари шикастланиши муносабати билан ўпка ёки унинг қисми олиб ташланган бўлса, суғурта товони 27-бандга мувофиқ тўланади; бунда 30-банд қўлланилмайди.	
31.	Бўғиз, трахея шикастланишлари, тил ости суягининг синиши, шикастланиш муносабати билан ўтказилган трахеостомия, бегона жисми олиб ташлаш мақсадида бронхоскопия	10
32.	Бўғиз, трахея, тил ости суяги, қалқонсимон тоғайнинг шикастланишлари, нафас олишнинг бузилишини, овоз бўғиқлиги ёки овоз йўқотилишини келтириб чиқарган шикастланиш муносабати билан ўтказилган трахеостомия, трахеостомик найчани тутиб юриш	30
	Изоҳ: 1. Агар суғурта товони 32-бандга мувофиқ тўланган бўлса, 31-банд қўлланилмайди. 2. Шу жумладан, агар суғурта қилдирувчи ўзининг аризасида шикастланиш бўғиз ёки трахея функцияси бузилишини келтириб чиқарганлигини кўрсатган бўлса, мутахассис хулосасини олиш зарур.	
	ЮРАК-ТОМИР ТИЗИМИДА	
33.	Юрак, унинг пардаси ва йирик магистрал томирларнинг шикастланиши	25
34.	Юрак, унинг пардаси ва йирик магистрал томирларнинг юрак етишмовчилигини келтириб чиқарган шикастланиши	50
35.	Йирик периферик томирларнинг қон айланиши бузилишини келтириб чиқармаган шикастланиши	10
36.	Йирик периферик томирларнинг томир етишмовчилигини келтириб чиқарган шикастланиши	30
	Изоҳ. Йирик магистрал томирларга қуйидагилар киради: аорта, ўпка, номсиз, уйқу артериялари, ички бўйинтуруқ веналари, юқори ва қуйи ичи ковак веналар, бўйиндаги ёқа вена, шунингдек ички органларда қон айланишини таъминлайдиган магистрал томирлар. Йирик периферик томирларга қуйидагиларни киритиш лозим: ўмров ости, қўлтиқ ости, елка, тирсак ва билакнинг пастки учдан бир қисмигача бўлган артериялар, ёнбош, сон, тиззаости, болдирнинг пастки учдан бир қисмигача бўлган олд ва орқа катта болдир артериялари, елка-бош, ўмров ости, қўлтиқ ости, сон ва тиззаости веналари.	
	ОВҚАТ ҲАЗМ ҚИЛИШ ОРГАНЛАРИДА	
37.	Юқори жағ, ёноқ суяги ёки пастки жағнинг синиши, пастки жағнинг чиқиши	5
	Изоҳ: 1. Юқори жағ ва пастки жағ синишларида суғурта товони уларнинг ҳар бирининг шикастланишини ҳисобга олган ҳолда қўшиш йўли билан тўланади. 2. Жағ синишларида шикастланишнинг бир томонлама ёки икки томонлама эканлиги ҳисобга олинмайди.	

	<p>3. Стоматологик муолажалар вақтида тасодифан юз берган жағ синишида суғурта товони умумий асосларда тўланади.</p> <p>4. Шикастланиш натижасида тишлар тўкилиши билан кечадиган ёки тишларни олиб ташлашда альвеоляр ўсимтасининг синиши суғурта товонини тўлаш учун асос бўлмайди.</p> <p>5. Юқори жағ ва ёноқ суяги синишларида суғурта товони бир карра миқдорда тўланади.</p>	
38.	Пасти жағнинг одатдаги чиқиши	15
	Изоҳ. Пасти жағнинг одатдаги чиқишида суғурта товони фақат ушбу асорат суғурта даврида олинган шикастланиш натижасида юз берган ҳолларда тўланади.	
39.	Жағнинг қуйидагиларни келтириб чиқарган шикастланиши:	
	а) жағ бир қисмининг мавжуд эмаслиги	40
	б) жағнинг мавжуд эмаслиги	80
	Изоҳ: 1. Жағ ёки унинг бир қисми мавжуд эмаслиги муносабати билан суғурта товони тўланганида сонига боғлиқ бўлмаган ҳолда тишларнинг йўқотилиши. 2. Жағнинг шикастланиши оғиз бўшлиғидаги бошқа органларнинг шикастланиши билан кечган ҳолларда, тўланиши лозим бўлган суғурта товонининг фоизи ушбу шикастланишларни ҳисобга олган ҳолда тегишли бандлар бўйича қўшиш йўли билан аниқланади.	
40.	Тилнинг шикастланиши (яраланиши, куйиши, совуқ уриши)	3
41.	Қуйидагиларни келтириб чиқарган ҳолда тилнинг шикастланиши:	
	а) чандиқларнинг ҳосил бўлиши (ўлчамидан қатъи назар)	5
	б) тилнинг дистал учдан бир қисми даражасида (учининг) мавжуд эмаслиги	15
	в) тилнинг ўртача учдан бир қисми даражасида мавжуд эмаслиги	30
	г) тилнинг ўзак даражасида мавжуд эмаслиги ёки тилнинг тўлиқ мавжуд эмаслиги	60
42.	Тишларнинг йўқотилиши:	
	а) 1 та тиш	5
	б) 2-3 та тиш	10
	в) 4 - 6 та тиш	15
	г) 7 - 9 та тиш	20
	д) 10 ва ундан ортиқ тиш	25
	Изоҳ: 1. Шикастланиш натижасида ечиб олинмайдиган тиш протезлари синганида ёки йўқотилганида суғурта товони фақат таянч тишларнинг йўқотилишини ҳисобга олган ҳолда тўланади. Шикастланиш натижасида ечиб олинмайдиган тиш протезлари синганида суғурта товони тўланмайди. 2. 5 ёшгача бўлган болаларда сут тишлари йўқотилганида ёки синганида суғурта товони умумий асосларда тўланади. 3. Тишлар йўқотилганида ва жағ синганида тўланиши лозим бўлган суғурта товонининг миқдори қўшиш йўли билан 37 ва 42-бандлар бўйича аниқланади. 4. Шикастланиш натижасида тиш коронкасининг (камида тўртдан бир қисмини) синиши ёки узилиб тушиши тиш йўқотилишига тенглаштирилади. 5. Агар шикастланиши муносабати билан олиб ташланган тиш имплантация қилинса, суғурта товони умумий асосларда тўланади. У олиб ташланган тақдирда, қўшимча тўлов амалга оширилмайди.	
43.	Меъда-ичак йўллари бўлмаларининг шикастланиши (яраланиши, куйиши):	
	а) оғиз бўшлиғи, бўғиз, қизилўнғач, меъдани;	5

	б) қизилўнгач, меъдада бегона жисмларни функционал бузилишларга олиб келмаган олиб ташлаш мақсадида ўтказилган эзофагогастроскопия	10
44.	Қизилўнгачнинг қуйидагиларни келтириб чиқарган шикастланиши (яраланиши, қуйиши):	
	а) қизилўнгачнинг торайиши	40
	б) қизилўнгачнинг беркилиб қолиши (гастростома мавжуд бўлганида), пластикадан кейинги ҳолат	100
	Изоҳ. 44 б-банд бўйича тўланиши лозим бўлган суғурта товонининг фоизи шикастланиш олинган кундан эътиборан камида 6 ой ўтгач аниқланади. Ушбу муддатдан олдин суғурта товони дастлабки тарзда 44 а-банди бўйича тўланади.	
45.	Овқат ҳазм қилиш органларининг қуйидагиларни келтириб чиқарган шикастланиши (ёрилиши, қуйиши, яраланиши), тасодифий ўткир заҳарланиши:	
	а) холецистит, дуоденит, гастрит, панкреатит, энтерит, колит, проктит, парапроктит	15
	б) меъда, ичак, орқа тешикнинг ёпишиб қолиш касаллиги (ёпишиб қолиши сабабли беркилиб қолиши юзасидан ўтказилган жарроҳлик операциясидан кейинги ҳолат), чандиқли торайиши (деформацияси)	30
	в) ичакда тешик, ичак-қинда тешик, меъда ости безида тешик пайдо бўлиши	50
	г) орқа тешикнинг нотабиийлиги (колостома)	100
	Изоҳ: 1. "а", "б" кичик бандларида назарда тутилган шикастланиш асоратларида суғурта товони шикастланишдан кейин камида 3 ой ўтгач тўланади. 2. Тўланиши лозим бўлган суғурта товонининг фоизи шикастланиш олинган кундан эътиборан камида 6 ой ўтгач 45-(в, г) бандлари бўйича аниқланади. Ушбу муддатдан олдин суғурта товони 45а банди бўйича тўланади.	
46.	Олдинги қорин девори, диафрагма шикастланиши жойида ҳосил бўлган чурра ёки агар жарроҳлик операцияси шикастланиш муносабати билан ўтказилган бўлса, операциядан кейинги чандиқ соҳасида ҳосил бўлган чурра, шунингдек бундай чурра юзасидан ўтказилган операциядан кейинги ҳолат	10
	Изоҳ: 1. 46-банд бўйича суғурта товони қорин органлари шикастланиши муносабати билан белгиланган суғурта товонига, агар у ушбу шикастланишнинг бевосита оқибати бўлса, қўшимча равишда тўланади. 2. Оғирликни кўтариш натижасида юзага келган қорин чурралари (киндик, қориннинг оқ чизиғи, чов ва чов-мойк халтасига доир чурралар) суғурта товонини тўлашга асос бўлмайди.	
47.	Трамва, тасодифий ўткир заҳарланиш натижасида қуйидагиларни келтириб чиқарадиган жигарнинг шикастланиши:	
	а) трамва ёки тасодифий ўткир заҳарланиш муносабати билан бевосита ривожланган гепатит (гепатоз)	10
	б) жарроҳлик аралашуви ўтказилишига сабаб бўлган жигарнинг ёрилиши	15
	в) ўт қопининг олиб ташланиши	20
48.	Шикастланиши муносабати билан жигарнинг бир қисмини олиб ташланиши	30
49.	Талоқнинг қуйидагиларни келтириб чиқарган шикастланиши:	
	а) талоқнинг жарроҳлик аралашувини талаб қилмайдиган капсула ости ёрилиши	5
	б) талоқни олиб ташланиши	30
50.	Меъда, меъда ости бези, ичак, қатқориннинг қуйидагиларни келтириб чиқарган шикастланиши:	

	а) меъда ости беши сохта ўсмасини (кистасини) ҳосил бўлиши	20
	б) меъданинг 1/3 қисмигача, ичакнинг (қатқориннинг) 1/3 қисмигача бўлган қисмини олиб ташланиши (резекцияси)	30
	в) меъданинг 1/2 қисмигача, меъда ости беши қуйруқ қисмининг 1/3 қисмигача, ичакнинг 1/2 қисмигача бўлган қисмини олиб ташланиши (резекцияси)	45
	г) меъданинг 2/3 қисмини, ичакнинг (қатқориннинг) 2/3 қисмини, меъда ости беши танасининг 1/2 қисмини олиб ташланиши (резекцияси)	60
	д) меъдани, меъда ости бешининг 2/3 қисмини, ичакни (қатқоринни) олиб ташланиши	80
	е) меъдани ичак билан ва меъда ости бешининг бир қисми билан олиб ташланиши	100
51.	Қорин органларининг шикастланиши ва ушбу муносабат билан қуйидагиларнинг ўтказилиши:	
	а) лапароскопия (лапароцентез)	5
	б) қорин органлари шикастланишига шубҳа қилинганида лапаротомия	10
	в) қорин органлари шикастланганида лапаротомия	15
	г) такрорий лапаротомия	10
	Изоҳ: 1. Агар қорин органлари шикастланиши муносабати билан 47-50-бандлар бўйича суғурта товонини тўлаш учун асослар мавжуд бўлса, 51-банд қўлланилмайди. 2. Агар овқат ҳазм қилиш тизими органларининг шикастланиши муносабати билан амалга оширилган жарроҳлик аралашувида оғриқли ўзгарган орган шикастланганлиги ва аввал мавжуд бўлган касаллик муносабати билан унинг қисман ёки тўлиқ олиб ташланганлиги аниқланса, суғурта товони фақат 51 б банди бўйича тўланади.	
	СИЙДИК-ЖИНСИЙ ЙЎЛЛАР ТИЗИМИДА	
52.	Буйракнинг қуйидагиларни келтириб чиқарган шикастланиши:	
	а) буйракнинг лат ейиши	5
	б) буйракнинг бир қисмини олиб ташланиши	35
	в) буйракнинг олиб ташланиши	60
53.	Сийдик чиқариш тизими органларининг (буйраклар, сийдик йўллари, қовуқ, сийдик чиқариш каналининг) қуйидагиларни келтириб чиқарган шикастланиши:	
	а) цистит, уретрит	10
	б) пиелит, пиелонефрит, пиелоцистит, қовуқ ҳажмини кичрайиши	15
	в) гломерулонефрит, сийдик найининг, сийдик чиқариш каналининг торайиши	30
	г) буйрак етишмовчилиги	35
	д) сийдик найининг, сийдик чиқариш каналининг беркилиб қолиши, сийдик-жинсий йўлларида тешик яралар	50
	Изоҳ. Агар шикастланиш натижасида сийдик чиқариш тизимининг бир нечта органлари функциясининг бузилиши юз берса, тўланиши лозим бўлган суғурта товонининг фоизи 53-банддаги шикастланишнинг оғирроқ оқибатини инобатга олувчи кичик бандлардан бири бўйича аниқланади.	
54.	Сийдик чиқариш тизими органларининг шикастланиши ва шу муносабат билан жарроҳлик операциясининг ўтказилиши:	
	а) органлар шикастланганлигига шубҳа қилинганида	10
	б) органлар шикастланганлигида	15

	в) шикастланиш муносабати билан амалга оширилган такрорий жарроҳлик операцияси	10
	Изоҳ. Агар шикастланиш муносабати билан буйрак тўлиқ ёки унинг бир қисми олиб ташланган бўлса, суғурта товони 52-(б, в) банди бўйича тўланади; бунда 54-банд қўлланилмайди.	
55.	Жинсий органлар ёки сийдик чиқариш тизими органларининг шикастланиши (яраланиши, узилиши, куйиши, совуқ уриши)	5
56.	Жинсий органлар тизимининг қуйидагиларни келтириб чиқарган шикастланиши:	
	а) битта тухумдонни, бачадон найчасини, мойкни йўқотилиши	15
	б) ҳар иккала тухумдонни, бачадон найчаларини, мойкларни, олатнинг қисмини йўқотилиши	30
	в) аёлларда бачадонни қуйидаги ёшда йўқотилиши:	
	40 ёшгача	50
	40 ёшдан 50 ёшгача	30
	50 ва ундан катта ёшда	15
	г) олатнинг йўқотилиши	50
	ЮМШОҚ ТЎҚИМАЛАРДА	
57.	Юз тўқималарининг, бўйин олд-ён томондаги юзаларининг, жағ ости соҳасининг қуйидагиларни келтириб чиқарган шикастланиши:	
	а) ҳусннинг ўртача бузилиши	5
	б) ҳусннинг сезиларли бузилиши	15
	в) ҳусннинг кескин бузилиши	40
	г) ҳусннинг хунук даражада бузилиши	70
	Изоҳ: 1. Косметик жиҳатдан сезиларли чандиқларга атрофдаги тери рангидан фарқланадиган, унинг юзасига нисбатан ичига кирган ёки бўртиб чиққан, тўқималарни тортиб турувчи чандиқлар киради. Ҳусннинг хунук даражада бузилиши – бу механик, кимёвий, термик ва бошқа зўравонлик билан қилинган таъсирлари натижасида одам юзи табиий кўринишининг кескин ўзгариши. 2. Агар юз чаноғи суякларининг синиқ бўлаклари силжиган ҳолда синиши муносабати билан жарроҳлик (очиқ репозиция) ўтказилган ва бунинг натижасида юзда чандиқ ҳосил бўлган бўлса ҳамда агар ушбу чандиқ ҳуснни у ёки бу даражада бузса, суғурта товони синиш ва жарроҳликдан кейинги чандиқни ҳисобга олган ҳолда тўланади. 3. Агар юз юмшоқ тўқималарининг, бўйин олд-ён томондаги юзаларининг, жағ ости соҳасининг шикастланиши натижасида чандиқ ёки ҳуснни бузувчи пигмент доғ ҳосил бўлган ва шу муносабат билан суғурта товонининг тегишли қисми тўланган бўлса, сўнгра суғурталанган шахс шунингдек ҳуснни бузувчи янги чандиқлар (пигмент доғлари) ҳосил бўлишини келтириб чиқарган такрорий шикастланишни олса, суғурта товони такрорий шикастланишни ҳисобга олган ҳолда яна тўланади.	
58.	Бошнинг соч қисми, тана, қўл ва оёқлар юмшоқ тўқималарининг битганидан кейин қуйидагича миқдордаги юзаларда чандиқлар ҳосил бўлишини келтириб чиқарган шикастланиши	
	а) 2,0 дан 5,0 кв. см гача	3
	б) 5 кв. см дан тана юзасининг 0,5% гача	5
	в) тана юзасининг 0,5% дан 2,0% гача	10
	г) тана юзасининг 2,0% дан 4,0% гача	15
	д) тана юзасининг 4% дан 6% гача	20

	е) тана юзасининг 6% дан 8% гача	25
	ж) тана юзасининг 8% дан 10% гача	30
	з) тана юзасининг 10% ва ундан ортиғи	35
	Изоҳ. Текширувдан ўтаётган шахс танаси юзасининг 1 фоизи унинг қўл панжаси ва бармоқлари майдонига тенг. Ушбу майдон билан суяги бўғинидан III бармоқ тирноқ бўғини учига қадар ўлчанадиган қўл панжаси узунлигини II-V панжа ўзаги бошчалари даражасида (I бармоқ ҳисобга олинмаган ҳолда) ўлчанадиган унинг энига кўпайтириш йўли билан квадрат сантиметрларда аниқланади.	
59.	Тана, қўл ва оёқлар юмшоқ тўқималарининг қуйидаги юзада пигмент доғлари ҳосил бўлишини келтириб чиқарадиган шикастланиши:	
	а) тана юзасининг 1% дан 2% гача	3
	б) тана юзасининг 2% ва ундан ортиғи	5
60.	Куйиш касаллиги, интоксикация, куйиш билан боғлиқ шок	10
	Изоҳ. 60-банд бўйича суғурта товони куйиш ёки совуқ урдириш муносабати билан тўланадиган суғурта товонига қўшимча равишда тўланади.	
61.	Мушак чурраси, посттравматик периостит юзага келишини, мушак ва пайларнинг узилишини келтириб чиқарадиган юмшоқ тўқималарнинг ёпиқ шикастланиши; травма муносабати билан пластик операция ўтказилиши учун мушак ёки фациал трансплантатни олиш, шунингдек юмшоқ тўқималарда олиб ташланмаган бегона жисмлар, сўрилмаган гематома	5
	УМУРТҚА ПОФОНАСИДА	
62.	Умуртқада умуртқа суяги, тўш суяги ва бўғин ўсимталарининг синиши ёки чиқиши:	
	а) битта-иккитаси	20
	б) уч ва ундан ортиғи	30
63.	Умуртқа пайларининг қисман ёки тўлиқ узилиши, умуртқаларнинг кичикроқ даражада чиқиши	20
	Изоҳ: 1. Агар умуртқа шикастланиши муносабати билан жарроҳлик билан даволаш ўтказилган бўлса, қўшимча равишда 15% миқдорда суғурта товони тўланади. 2. Агар умуртқаларнинг синиши ёки чиқиши орқа мия шикастланиши билан кечадиган бўлса, суғурта товони ҳар иккала шикастланишларни ҳисобга олган ҳолда қўйиш йўли билан тўланади.	
64.	Кўндаланг ёки қилтиқли ўсмаларнинг синиши:	
	а) битта-иккитаси	5
	б) уч ва ундан ортиғи	10
	Изоҳ. Агар бир шикастланиш натижасида умуртқа танасининг синиши, пайларнинг шикастланиши, кўндаланг ёки қилтиқли ўсмаларнинг синиши юз берса, суғурта товони энг оғир шикастланишни назарда тутадиган банд бўйича бир марта тўланади.	
65.	Думғаза суягининг синиши, думғаза умуртқаларининг чиқиши	10
66.	Думғаза умуртқаларининг синиши ёки чиқиши ва шу муносабат билан думғазанинг олиб ташланиши	20
	Изоҳ. Агар бир шикастланиш натижасида умуртқадаги ҳар қандай бўлимнинг, шунингдек думғаза ёки дум суягининг синиши (чиқиши) юз берса, суғурта товони ҳар бир шикастланишни ҳисобга олган ҳолда қўйиш йўли билан тўланади.	
	ҚўЛЛАРДА	
	КУРАК ВА ЎМРОВ СУЯГИДА	

67.	Курак, ўмров суюгининг синиши, акромиал-ўмров, кўкрак-ўмров бўғинларининг узилиши:	
	а) битта суюкнинг синиши ёки битта бўғиннинг узилиши	5
	б) иккита суюкнинг синиши, иккита бўғиннинг узилиши ёки битта суюкнинг синиши ва битта бўғиннинг узилиши	10
	в) битмаган синиқ, сохта бўғин, иккита бўғимнинг узилиши ва битта суюкнинг синиши, иккита суюкнинг синиши ва битта бўғимнинг узилиши	15
	Елка бўғини	
68.	Елка бўғинининг шикастланиши (курак бўғини ботиғининг, елка суюги бошчасининг, анатомик бўйинчасининг, катта бўртмачасининг синиши, пайлар, бўғин халтачасининг узилиш, елканинг чиқиши):	
	а) битта суюкнинг синиши, елканинг чиқиши, пайларнинг, бўғин халтачасининг шикастланиши	5
	б) иккита суюкнинг синиши, синиш-чиқиш	10
	в) суюкнинг (суюкларнинг) синиши ва пайларнинг шикастланиши, битмаган синиқ	15
69.	Елка бўғинининг қуйидагиларни келтириб чиқарган шикастланиши:	
	а) елканинг одатий чиқиши	20
	б) бўғинда ҳаракатларнинг йўқлиги (анкилоз)	45
	в) суюкларни ташкил қилувчи бўғин юзаларини резекция қилиш натижасида "осилиб турувчи" елка бўғини	60
	Изоҳ: 1. Агар 67, 68, 69-бандларда санаб ўтилган шикастланишлар муносабати билан жарроҳлик аралашувлари ўтказилмаган бўлса, 10% миқдорда қўшимча суғурта товони тўланади. Бунда трансплантанти олиш учун қўшимча тўлов олинмайди. 2. Одатдаги чиқишда, агар ушбу чиқиш суғурта шартномаси амал қилиши даврида содир бўлган бирламчи чиқиш натижасида юз берган бўлса, суғурта товони тўланади. Елканинг бирламчи чиқиши ташҳиси уни жойига қўйиш амалга оширилган даволаш муассасаси томонидан тасдиқланган бўлиши керак. Елканинг одатдаги чиқиши такрорланганида суғурта иовони тўланмайди. 3. Агар елка бўғинининг шикастланиши муносабати билан 68-банд бўйича суғурта товони тўланган бўлса, сўнгра 69-бандда санаб ўтилган асоратлар юзага келган бўлса, суғурта товони илгари амалга оширилган тўловни инобатга олган ҳолда уни айириб ташлаш йўли билан 69-банднинг кичик бандларидан бирига мувофиқ тўланади.	
	ЕЛКАДА	
70.	Елка суюгининг ҳар қандай даражадаги синиши (бўғин соҳаси бундан мустасно):	
	а) синиқ бўлаклари силжимаган ҳолда синиши	15
	б) синиқ бўлаклари силжиган ҳолда синиши	25
	Изоҳ. Агар елка синиши муносабати билан жарроҳлик аралашувлари ўтказилган бўлса, 10% миқдорда қўшимча суғурта товони тўланади.	
71.	Қуйидаги ҳолларда қўлнинг травматик ампутацияси ёки унинг ампутацияга олиб келган оғир шикастланиши:	
	а) курак, ўмров ёки уларнинг бир қисмида	80
	б) елкада ҳар қандай даражада	75
72.	Сохта бўғин (битмаган синиқ) ҳосил бўлган ҳолда асоратланган елка суюгининг синиши	45

	Изоҳ. 72-банд бўйича суғурта товони шикастланиш олинганидан кейин камида 9 ой ўтгач тўланади. Агар елканинг синиши муносабати билан илгари суғурта товони тўланган бўлса, унинг миқдори якуний қарор чиқарилганида айириб ташланади.	
ТИРСАК БЎҒИНИДА		
73.	Тирсак бўғини соҳасида шикастланишлар (бўғинни, шу жумладан метафизар бўғинни ташкил этувчи суякларнинг синиши, пайларнинг, бўғин халтачасининг шикастланиши, билакнинг чиқиши):	
	а) синиқ бўлаклари силжимаган, пайлари шикастланмаган ҳолда битта суякнинг синиши	5
	б) синиқ бўлаклари силжимаган ҳолда иккита суякнинг синиши	10
	в) синиқ бўлаклари силжиган ҳолда суякнинг (суякларнинг) синиши	15
74.	Тирсак бўғини соҳасида қуйидагиларни келтириб чиқарган шикастланиш:	
	а) бўғинда ҳаракатларнинг йўқлиги (анкилоз)	40
	б) "осилиб турувчи" тирсак бўғини (суякларини ташкил этувчи бўғин юзалари резекцияси натижасида)	50
	Изоҳ: Агар тирсак бўғини шикастланиши муносабати билан жарроҳлик аралашувлари ўтказилган бўлса, 10% миқдорда қўшимча суғурта товони тўланади.	
БИЛАҚДА		
75.	Билак суякларининг (диафизнинг) синиши:	
	а) битта суякнинг синиши	10
	б) иккита суякнинг синиши, битта суякнинг синиши ва иккинчисининг чиқиши	15
76.	Сохта бўғин (битмаган синиқ) ҳосил бўлган ҳолда асоратланган билакнинг битта ёки ҳар иккала суягининг синиши:	
	а) билакнинг битта суягининг синиши	25
	б) билакнинг иккита суягининг синиши	40
	в) билакнинг битта суягининг синиши ва иккинчи суягида битмаган синиқ мавжудлиги	35
	Изоҳ: 1. Агар билак суякларининг синиши муносабати билан жарроҳлик аралашувлари ўтказилган бўлса, 10% миқдорда қўшимча суғурта товони тўланади. 2. Битмаган синиқ ёки сохта бўғин муносабати билан суғурта товони шикастланишдан кейин камида 9 ой ўтгач тўланади.	
77.	Травматик ампутация ёки билакнинг ҳар қандай даражада ампутациясига олиб келган оғир шикастланиши	65
БИЛАК СУЯГИ БЎҒИНИДА		
78.	Билак суякларининг дистал метафиз соҳасида (типик жой) синиши, билакдан таралган суяк бўғинларини ташкил этган суякларнинг ички бўғин синишлари, бўғин пайларининг шикастланиши, қўл панжасининг чиқиши	10
79.	Билакдан таралган суяк бўғинининг ушбу бўғинда ҳаракатлар йўқлигига (анкилозга) олиб келган шикастланиши	30
	Изоҳ. Агар билакдан таралган суяк бўғини соҳасида шикастланиш муносабати билан жарроҳлик аралашувлари ўтказилган бўлса, 10% миқдорда қўшимча суғурта товони тўланади.	
ҚЎЛ ПАНЖАСИДА		
80.	Билак суякларининг, битта қўл панжаси ўзагининг синиши ёки чиқиши:	
	а) битта суякнинг (руҳсимон суякдан ташқари)	5
	б) икки ва ундан ортиқ суякларнинг, руҳсимон суякнинг	10

	в) битмаган синиқлар, сохта бўғинларнинг мавжудлиги	15
	Изоҳ. Агар қўл панжаси шикастланиши муносабати билан жарроҳлик аралашувлари ўтказилган бўлса, 10% миқдорда қўшимча суғурта товони тўланади.	
81.	Қўл панжасининг травматик ампутацияси ёки панжанинг ўзак суяклари ёки биллак суяклари даражасида ампутациясига олиб келган шикастланиши	65
	ҚЎЛ БАРМОҚЛАРИДА	
	Биринчи бармоқда	
82.	Бармоқ бўғини (бўғинлари) суякларининг синиши, чиқиши, юмшоқ тўқималари нуқсон мавжуд бўлгани ҳолда яраланиши, бармоқ пайининг (пайларининг) шикастланиши, милкак (тирноқ остининг яллиғланиб йиринг бойлаши) (85-бандга изоҳга қаранг).	5
83.	Бармоқнинг унда ҳаракатланиш йўқлигини келтириб чиқарган шикастланиши:	
	а) битта бўғинда	10
	б) бармоқнинг иккита бўғимида	15
84.	Бармоқнинг травматик ампутацияси ёки қуйидаги даражада бармоқ ампутациясини келтириб чиқарган шикастланиши:	
	а) тирноқ бўғинини ва бармоқнинг бўғинлараро бўғинини	10
	б) бармоқнинг асосий бўғинини, панжа ўзаги суяги-бармоқ бўғинини (бармоқни йўқотилиши)	20
	в) панжа ўзаги суягини	25
	Иккинчи, учинчи, тўртинчи, бешинчи бармоқларда	
85.	Бармоқ бўғини (бўғинлари) суякларининг синиши, чиқиши, юмшоқ тўқималари нуқсон мавжуд бўлгани ҳолда яраланиши, бармоқ пайининг (пайларининг) шикастланиши, милкак (тирноқ остининг яллиғланиб йиринг бойлаши)	5
	Изоҳ. 82 ва 85-бандлар бўйича суғурта товони фақат тери ости, пай, бўғин ёки суяк милхаки мавжуд бўлган тақдирда тўланади. Тирноқ олди тўқималарининг яллиғланиши (паронихия) суғурта товонини тўлаш учун асос бўлмайди.	
86.	Бармоқнинг травматик ампутацияси ёки қуйидаги даражада бармоқ ампутациясини келтириб чиқарган шикастланиш:	
	а) тирноқ бўғинини (бармоқ бўғинини йўқотилиши)	5
	б) бармоқнинг ўрта бўғинини (бармоқнинг иккита бўғинини йўқотилиши)	10
	в) бармоқнинг асосий бўғинини (бармоқни йўқотилиши)	15
	в) панжа ўзаги суягини	20
87.	Травматик ампутация ёки битта қўл панжасидаги барча бармоқлар ампутациясини келтириб чиқарган шикастланиш	65
	Изоҳ. Битта суғурта шартномаси амал қилиши даврида қўл панжасининг бир нечта бармоқлари шикастланганида суғурта товони ҳар бир шикастланишни ҳисобга олган ҳолда қўшиш йўли билан тўланади. Бироқ унинг миқдори битта қўл панжаси учун 65% дан ва ҳар иккала қўл панжаси учун 100% дан ошмаслиги керак.	
	ТОС СУЯГИДА	
88.	Тос суякларининг синиши:	
	а) қовурға билан қорин орасидаги куракнинг синиши	5
	б) қов, қуймуч суягининг, қовурға билан қорин орасидаги бирлашган бўғиннинг, кўст суягининг синиши	10
	в) икки ва ундан ортиқ суякларнинг синиши	20

89.	Қов суяклари, думғаза-қовурға ва қорин орасида бирлашган бўғинининг узилиши:	
	а) битта бўғинининг узилиши	10
	б) иккита бўғинининг узилиши	15
	в) учта бўғинининг узилиши	20
	Изоҳ: 1. Агар тос суяклари синиши ёки бўғинларнинг узилиши муносабати билан жарроҳлик аралашувлари ўтказилган бўлса, 10% миқдорда қўшимча суғурта товони тўланади. 2. Агар битта шикастланиш натижасида тос суяklarининг синиши ва бўғинларнинг узилиши юз берса, суғурта товони ҳар бир шикастланишни ҳисобга олган ҳолда қўшимча йўли билан тўланади.	
	ОЁҚЛАРДА	
	ТОС-СОН БЎҒИНИДА	
90.	Сон суяги бошчаси, бўйинчасининг синиши, пайларининг шикастланиши, сон суяги чиқиши	90.
	Изоҳ. Агар тос-сон бўғини шикастланиши муносабати билан жарроҳлик аралашувлари ўтказилган бўлса, бир марта 10% миқдорда қўшимча суғурта товони тўланади.	
91.	Тос-сон бўғинининг қуйидагиларни келтириб чиқарган шикастланиши:	
	а) бўғиннинг ҳаракатсизлиги (анкилоз)	50
	б) "осилиб турувчи" бўғин (сон суяги бошчаси, юқори кўсти чуқурчаси резекцияси натижасида)	70
	в) эндопротезлаш	45
	СОН СУЯГИДА	
92.	Сон суягининг ҳар қандай даражада синиши (бўғинлар соҳаси бундан мустасно):	
	а) бўлақлар силжимаган ҳолда	20
	б) бўлақлар силжиган ҳолда	25
	Изоҳ. Агар сон суяги синиши муносабати билан жарроҳлик аралашувлари ўтказилган бўлса, 10% миқдорда қўшимча суғурта товони тўланади.	
93.	Сохта бўғин (битмаган синиқ) ҳосил бўлиши билан асоратланган сон суягининг синиши.	55
	Изоҳ. Битмаган синиш ёки сохта тос бўғини муносабати билан суғурта товони шикастланиш олинганидан кейин камида 9 ой ўтгач тўланади. Агар илгари сон суяги синиши муносабати билан суғурта товони тўланган бўлса, унинг миқдори яқиний қарор қабул қилинганда айириб ташланади.	
94.	Травматик ампутация ёки сон суягининг ҳар қандай даражасида оёқнинг ампутациясига олиб келган оғир шикастланиши:	
	а) битта оёқнинг шикастланиши	70
	б) ягона оёқнинг шикастланиши	100
	ТИЗЗА БЎҒИНИДА	
95.	Тизза бўғинининг қуйидагиларни келтириб чиқарган шикастланишлари:	
	а) гемартроз, менискни (менискларни), пайларни шикастланиши, суяк бўлақларини узилиши	5
	б) тизза усти суягини синиши	10
	в) тизза бўғинини ташкил этувчи суякларнинг синиши (тоснинг дистал эпифизи ва катта болдир суягининг проксимал эпифизи), болдирнинг чиқиши	20
	Изоҳ:	

	<p>1. Агар тизза бўғини соҳасида шикастланиш муносабати билан жарроҳлик аралашувлари ўтказилган бўлса, бир марта 10% миқдорда қўшимча суғурта товони тўланади.</p> <p>2. Тизза бўғинининг турли шикастланишлари бирга мавжуд бўлганида, суғурта товони 95-банднинг кичик бандларидан энг оғир шикастланишни назарда тутувчи битта кичик бандига мувофиқ бир марта тўланади.</p>	
96.	Тизза бўғини соҳасида қуйидагиларни келтириб чиқарган шикастланишлар:	
	а) бўғинда ҳаракатланишнинг йўқлиги	35
	б) тизза бўғини суяқларини ташкил этувчи бўғин сиртларининг резекция натижасида "осилиб турувчи" тизза бўғини	45
	БОЛДИРДА	
97.	Болдир суягининг синиши:	
	а) кичик болдир суяги синиши	5
	б) катта болдир суяги синиши	15
	в) ҳар иккала суякни синиши	20
	<p>Изоҳ:</p> <p>1. Агар болдир суяқларининг синиши муносабати билан жарроҳлик аралашувлари ўтказилган бўлса, бир марта 10% миқдорда қўшимча суғурта товони тўланади.</p> <p>2. 97-банд бўйича суғурта товони қуйидаги ҳолларда аниқланади: - кичик болдир суягининг юқори ва ўрта учдан бир қисми синишларида; - катта болдир суяги диафизининг ҳар қандай даражадаги синишларида; - катта болдир суягининг диафиз соҳасидаги (юқори, ўрта, қуйи учдан бир қисми) синишларида ва кичик болдир суягининг юқори ва ўрта учдан бир қисми синишларида.</p> <p>3. Агар травма натижасида тизза ва болдир-товон бўғинида катта болдир суягининг ички бўғин синиши ва диафиз соҳасида кичик болдир суягининг синиши юз берган бўлса, суғурта товони 95 ва 97-банд бўйича ёки 100 ва 97-банд бўйича қўшимча йўли билан тўланади.</p>	
98.	Травматик ампутация ёки болдирнинг ампутациясини келтириб чиқарган ҳар қандай даражадаги оғир шикастланиш	60
99.	Сохта бўғин (битмаган синиқ) ҳосил бўлиши билан асорат қолдирган ҳолда болдирнинг битта ёки ҳар иккала суяги синиши:	
	а) кичик болдир суяги синиши	10
	б) катта болдир суяги синиши	30
	в) ҳар иккала суякни синиши	40
	г) кичик болдир суяги синиши ва катта болдир синган суягининг битиги	25
	д) катта болдир суяги синиши ва кичик болдир синган суягининг битиги	35
	Изоҳ. 99-банд бўйича суғурта товони шикастланиш олгандан кейин камида 9 ой ўтгач тўланади.	
	БОЛДИР-ТОВОН БЎҒИНИДА	
100.	Болдир-товон бўғини соҳасида шикастланишлар:	
	а) болдир-товон бўғини пайларининг шикастланиши, тўпиқ суяқларидан бирининг ёки катта болдир суяги чеккасининг синиши	5
	б) ҳар иккала тўпиқ суяқларининг синиши, ҳар иккала тўпиқ суяқларининг катта болдир суяги чеккаси билан синиши, дистал тос суяқлари аро синдесмознинг узилиши	10
	в) битта ёки ҳар иккала тўпиқ суяқларининг катта болдир суяги чеккаси билан синиши, дистал тос суяқлари аро синдесмознинг узилиши ва оёқ кафти суягининг ярим чиқиши (чиқиши) билан	15

101.	Болдир-товон бўғини соҳасида қуйидагиларни келтириб чиқарган шикастланиш:	
	а) болдир-товон бўғинида ҳаракатларнинг йўқлиги (анкилоз)	35
	б) "осилиб турувчи" болдир-товон бўғини (уни ташкил этувчи суякларнинг бўғин юзаларини резекция қилиш натижасида)	40
	Изоҳ: 1. Агар болдир-товон бўғинининг шикастланиши натижасида жарроҳлик аралашувлари ўтказилган бўлса, 10% миқдорда қўшимча суғурта товони тўланади. 2. Кичик болдир суягининг дистал (пастки) учдан бир қисмининг синиши ташқи тўпиқ суяги синишига тенглаштирилади.	
102.	Ахилл пайининг шикастланиши:	
	а) консерватив даволашда	10
	б) жарроҳлик йўли билан даволашда	20
	ОЁҚ КАФТИДА	
103.	Оёқ кафти суягининг (суякларининг) синиши ёки чиқиши, пайларнинг шикастланиши:	
	а) битта-иккита суякларнинг синиши, пайларнинг узилиши	5
	б) учта ва ундан ортиқ суякларнинг синиши	10
	в) битмаган синиш, сохта бўғин	15
	Изоҳ: 1. Агар оёқ кафти суякларининг синиши ёки чиқиши ёки пайларининг узилиши муносабати билан жарроҳлик аралашувлари ўтказилган бўлса, 5% миқдорида қўшимча суғурта товони тўланади. 2. Турли шикастланишлар натижасида юз берган оёқ кафти суякларининг синган ёки чиққан тақдирда, суғурта товони ҳар бир шикастланиш фактини ҳисобга олган ҳолда тўланади.	
104.	Травматик ампутация ёки қуйидагилар даражасида оёқ кафти ампутациясини келтириб чиқарган оёқ кафтининг оғир шикастланиши:	
	а) а) оёқ кафтига доир суяклар-бармоқлар суяги бўғинлари даражасида (оёқ кафтида барча бармоқларнинг йўқлиги)	30
	б) оёқ кафтига доир суяклар даражасида	35
	в) оёқ кафтига доир суяклардан олдинги даражасида	40
	г) тўпиқ, товон суяклари, болдир-товон бўғини даражасида	50
	ОЁҚ КАФТИ БАРМОҚЛАРИДА	
105.	Битта оёқ кафтидаги бармоқ бўғинининг (бўғинларининг) синиши, чиқиши, пайнинг (пайларнинг) шикастланиши:	
	а) бармоқдаги битта ёки бир нечта бўғинларнинг синиши ёки чиқиши, битта ёки иккита бармоқдаги пайларнинг шикастланиши	5
	б) бармоқдаги битта ёки бир нечта бўғинларнинг синиши ёки чиқиши, учта ёки бешта бармоқдаги пайларнинг шикастланиши	10
106.	Травматик ампутация ёки бармоқлар ампутациясини келтириб чиқарган шикастланиш:	
	биринчи бармоқ ампутациясини:	
	а) бармоқдаги тирноқ бўғини даражасида (тирноқ бўғинини йўқотилиши)	5
	б) бармоқдаги асосий бўғин даражасида (бармоқни йўқотилиши)	10
	иккинчи, учинчи, тўртинчи, бешинчи бармоқлар ампутациясини:	
	в) бармоқдаги тирноқ бўғинлари ёки ўрта бўғинлар даражасида битта-иккита бармоқларни йўқотилиши	5

	г) бармоқдаги асосий бўғинлар даражасида битта-иккита бармоқларда (бармоқларни йўқотилиши)	10
	д) бармоқдаги тирноқ бўғинлари ёки ўрта бўғинлар даражасида учта-тўртта бармоқларда	15
	е) бармоқдаги асосий бўғинлар даражасида учта-тўртта бармоқларда (бармоқларни йўқотилиши)	20
107.	Трамвадан кейинги тромбофлебит, лимфостаз, остеомиелит, трофика бузилиши ривожланишини келтириб чиқарувчи шикастланиш.	10
	Изоҳ: 1. 107-банд қўл ёки оёқлар шикастланиши оқибатида юз берган тромбофлебитлар, лимфостаз ва трофика бузилишларида (бундан йирик периферик томирлар ва нервлар шикастланиши мустасно), аммо шикастланишдан кейин камида 6 ой ўтгач қўлланилади. 2. Қўл ва оёқ панжалари бармоқларининг йирингли яллиғланиши 107-банднинг қўлланилиши учун асос бўлмайди.	
108.	Травматик шок	10
	Изоҳ. 108-банд бўйича суғурта товонини тўлаш шикастланиш натижасида юз берган бошқа шикастланишлар муносабати билан тўланган тўловларга қўшимча равишда амалга оширилади.	